

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΣΕΙΡΑ ΔΕΥΤΕΡΗ
ΕΠΙΛΟΓΗ

ΠΕΡΙΠΟΥ

Παράταιρα πράγματα παίρνει στά χέρια του — μιά πέτρα,
 ένα σπασμένο κεραμίδι, δυό καμένα σπίρτα,
 τό σκουριασμένο καρφί στον άπέναντι τοίχο,
 τό φύλλο πού μπήκε άπ' τό παράθυρο, τίς στάλες
 πού πέφτουν άπ' τίς ποτισμένες γλάστρες, τ' άχυρο εκείνο
 πού 'φερε χτές ό άέρας στά μαλλιά σου, — τά παίρνει
 κι εκεί στήν αύλή του χτίζεη περίπου ένα δέντρο.
 Σ' αυτό τό «περίπου» κάθεται ή ποίηση. Τή βλέπεις;

Η ΑΔΑΜΑΣΤΗ

Όχι γαλάζιος, — λέει — ό ούρανός είναι κόκκινος
 μέ κίτρινες κουκκίδες. Έτσι λέει. Σηκώνει τό χέρι της,
 παίρνει τό κόκκινο πιάτο άπ' τό ράφι, κόβει τό μήλο,

πετάει άπ' τό παράθυρο τό μήλο και τό πιάτο,
 στέκεται αντίκρυ στον καθρέφτη και χτενίζεται,
 μέ κόκκινα παπούτσια, πράσινα μαλλιά, γαλάζια στήθη,
 μέ τό μαχαίρι ανάμεσα στά δόντια της σά χαλινάρι,
 έτοιμη νά πηδήσει τό είδωλό της, μέ τό κόκκινο άλογο της —
 κι άστραφε ή χαιτή σ' ένα τίναγμα στό βάθος του καθρέφτη.

ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Πότισε τά λουλούδια. Άκουσε τό νερό νά στάζει άπ' τό μπαλκόνι.
 Τά σανίδια μουσκεύουν και παλιώνουν. Μεθαύριο,
 όταν θά πέσει τό μπαλκόνι, αυτή θά μείνει στον άέρα,
 ήσυχη, ωραία, κρατώντας μέσ στά χέρια της
 τίς δυό μεγάλες γλάστρες τά γεράνια της και τό χαμόγελό της.

ΠΛΑΓΙΩΣ

Έμένα κοίταξε τό πουλί. Τό ρολόι σταμάτησε.
 Έχω μιά πέτρα δική μου πλάι στή θάλασσα — λέει.
 Έχω τίς στέγες μέ τό μέρος μου. Γι' αυτό
 είναι έτσι κόκκινες, κι εγώ κοκκινίζω
 δέν είδα πού γδυνόσουν, εγώ κοίταζα
 μιά σπιθαμή πίο πλάι άπ' τά σφυρά σου,
 μιά σπιθαμή πίο πάνω άπ' τά μαλλιά σου' εκεί
 ήταν μονάχα ό ούρανός' — δέν τον είδα.

ΠΡΩΤΗ ΗΛΟΝΗ

Περήφανα βουνά, Καλλίδρομον, Οἴτη, Ὕθρυς,
κυρίαρχα βράχια, ἀμπέλια, στάχυα κι ἐλαιῶνες·
ἐδῶ ἔχουν στήσει λατομεῖα, ἢ θάλασσα τραβήχτηκε·
δυνατό μύρο ἠλιοκαμένων σκίνων
καί τό ρετσίνοι στάζοντας θρόμβους. Μεγάλο,
κατερχόμενο βράδυ. Ἐκεῖ, στήν ὄχθη, ὁ Ἀχιλλέας,
οὔτε ἔφηβος σχεδόν ἀκόμη, δένοντας τά σανδάλια του,
ἔνιωσε ἐκείνη τήν ξέχωρη ἡδονή, καθώς κράτησε
μέσα στή φύχτα του τή φτέρνα του. Για λίγο ἀφαιρέθηκε
κι ἔμεινε νά κοιτάζει τίς ἀνταύγειες τῶν νερῶν. Ὑστερα
μπήκε στό σιδεράδικο καί παράγγειλε τήν ἀσπίδα του, —
ἤξερε τώρα ἐπακριβῶς τό σχῆμα, τίς σκηνές, τό μέγεθος.

Η ΜΑΝΤΙΣΣΑ

Λυμένα πάντα τά μαλλιά της, σά μοιρολογήτρα
πάνω ἀπό κάποιον ἀόρατο νεκρόν ἢ πάνω
ἀπ' τόν ἴδιο νεκρό της. «Κακό δῶρο — λέει —
νά μαντεύεις σωστά.» Κεῖνο τό δίχτυ
τό σκοτεινό, τοῦ λουτροῦ, μπροστά στά μάτια της
σάν τά ἴδια τά μαλλιά της, — ὄχι μόνο
δίχτυ θανάτου, μά, χειρότερα, δίχτυ τοῦ δόλου,
τοῦ φθόνου ἢ τοῦ ἀκατόρθωτου. Κι ἔρχονται πάλι
οἱ ὠραῖες ὥρες τοῦ ἔαρος, οἱ εὐθραυστες, —

ἓνα παιδί χώνει τά πόδια του σ' ἐκείνη
τῇ μεγάλῃ λεκάνῃ, παίξει μέ τό σαπούνι,
κι αὐτή, κάνοντας μέ τά δυό της νύχια
δυό σχισμές στά πεσμένα μαλλιά της, σά νά παίξει
μιὰ λύρα, μέσ' ἀπό τ' ἀνοίγματα βαθιά παρατηρεῖ,
σωστά μαντεύει καί σωστά χαμογελάει.

ΚΑΘΑΡΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Λιακάδα τοῦ Γενάρη· παγωμένη, ἀπογυμνωτική διαφάνεια.
Ἐφυγαν μεμιάς ὅλα τά σύννεφα. Στούς δασωμένους λόφους,
ἀκόμη σκοτεινούς ἀπ' τίς μεγάλες ὑγρασίες, ἀνεβαίνουν
γαλάζιοι οἱ καπνοί τῶν βοσκῶν. Κι οἱ ὄροσειρές, πιό πίσω,
γαλάζιες ἀποκλειστικά — τό ὑπέρτατο γαλάζιο. Ἄλλο χρώμα,
σ' αὐτό τό μέγα, — λέει — τό διαυγές τοπίο, δέ χωράει
ἐκτός ἀπ' τό ἐλάχιστο κόκκινο τοῦ πετεινοῦ πού τόν σφάξαν
πάνω στήν πέτρα τῶν θεμελίων. Ἐτσι εἶπε. Καί μ' αὐτό ἐννοοῦσε
τήν κίνηση τῶν δυό δακτύλων, ξεσκεπάζοντας
ἓναν ὦμο γυμνό, μιὰ πληγή, μιὰ πηγὴ ἢ ἓνα ὄνειρο.

ΚΑΣΤΑΝΙΑ

Ἐκεῖ πάνω, σάν αὔριο, σκοτῶσαν τούς σαράντα.
Εἴκοσι χρόνια πέρασαν. Κανείς δέν εἶπε τ' ὄνομά τους.
Καταλαβαίνεις τῇ ζωῇ μας. Κάθε χρόνο,

σάν τέτοια μέρα, βρίσκανε κάτω απ' τις λεῦκες
 ἓνα σπασμένο κεραμίδι, δυό σβησμένα κάρβουνα, λίγο λιβάνι,
 ἓνα καλάθι μέ σταφύλια, ἓνα μελισσοκέρι
 μέ μαύρη καύτρα. Οὔτε πού πρόφταινε ν' ἀνάψει. Τό 'σβηγε ὁ
 ἀγέρας.

Γι' αὐτό, τά βράδια, κάθονται οἱ γριές στίς πόρτες σάν παλιά
 εἰκονίσματα,
 γι' αὐτό ἔτσι γρήγορα μεγάλωσαν τά μάτια τῶν παιδιῶν μας,
 καί τά σκυλιά μας κάνουν πῶς κοιτᾶν ἄλλοῦ ὅταν περνοῦν χω-
 ροφυλάκοι.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Φτάνουν, μακριά σειρά, μέσα στή νύχτα, οἱ σκοτωμένοι
 κοιτοῦν τριγύρω· δοκιμάζουν τά κλειδιά· ἀνοίγουν τήν πόρτα·
 μπαίνουν στό σπίτι· ψάχνουν στά σκοτεινά· δέ βρίσκουν τίποτα.
 'Εσύ 'σαι κάτω απ' τό κρεβάτι. 'Ετοῦτο τό κρεβάτι
 πού ἦταν γιά νά πλαγιάζεις πάνω του, τώρα
 τό σηκώνεις στή ράχη σου. Καί πίσω απ' τήν κουρτίνα
 στέκεται σταυρωμένος ὁ ἴσκιος τοῦ παράθυρου.
 Οἱ νεκροί πιά δέν ξέρουν διόλου γιατί πέθαναν.

Οἱ *Μαρτυρίες Β'* γράφτηκαν στήν Ἀθήνα, στή Σάμο, στό Δημηγίο Κορινθίας,
 στή Σικυώνα, στόν Ἅγιο Κωνσταντῖνο Λοκρίδος καί στή Στυλίδα ἀπό τόν
 Ἰούνιο τοῦ 1964 ὡς τό Νοέμβριο τοῦ 1965.

ΣΧΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

. I .

Ὅ,τι ἔφυγε, ριζώνει ἐδῶ, στήν ἴδια θέση, λυπημένο, ἀμίλητο
ὅπως ἓνα μεγάλο βάζο τοῦ σπιτιοῦ, πού πουλήθηκε κάποτε σέ
δύσκολες ὥρες,
καί στή γωνιά τῆς κάμαρας, ἐκεῖ πού στέκονταν τό βάζο,
ἀπομένει τό κενό πυκνωμένο στό ἴδιο σχῆμα τοῦ βάζου, ἀμετά-
θετο,
ν' ἀστράφτει διάφανο στήν ἀντηλιά, ὅταν ἀνοίγουν πότε πότε τά
παράθυρα,
 καί μέσα στό ἴδιο βάζο, πού 'χει ἀλλάξει τήν οὐσία του
 μέ ἴδια κι ἰσόποση οὐσία ἀπ' τό κρύσταλλο τοῦ ἄδειου,
 μένει καί πάλι τό ἴδιο ἐκεῖνο κούφωμα, λίγο πιο ὀδυνηρά ἠχητι-
κό μονάχα.

Πίσω ἀπ' τό βάζο διακρίνεται τό χρῶμα τοῦ τοίχου
 πιο σκοτεινό, πιο βαθύ, πιο ὄνειροπόλο,
 σά νά 'μεινε ἡ σκιά τοῦ βάζου σχεδιασμένη σέ μιὰ σαρκοφάγο —

ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΑΣ

Ἐπρεπε νά φυλάμε τούς νεκρούς μας καί τή δύναμή τους, μή-
πως καμιάν ὥρα
οἱ ἀντίπαλοί μας τούς ξεθάψουν καί τούς πάρουν μαζί τους.
Καί, τότε,
χωρίς τή δική τους προστασία, διπλά θά κινδυνεύαμε. Πῶς πιά
θά ζούσαμε
χωρίς τά σπίτια, τά ἔπιπλά μας, τά χωράφια μας, χωρίς, προ-
πάντων,
τούς τάφους τῶν προγόνων μας, πολεμιστῶν ἢ σοφῶν; Ἄς θυ-
μηθοῦμε
πῶς οἱ Σπαρτιάτες κλέψανε τά ὀστά τοῦ Ὁρέστη ἀπ' τήν Τε-
γέα. Θά ἔπρεπε
ποτέ οἱ ἐχθροί μας νά μήν ξέρουν ποῦ τούς ἔχουμε θαμμένους.
Ὅμως
πῶς θά μπορούσαμε ποτέ νά ξέρουμε ποιοί ἔχθροί μας

ἢ πότε κι ἀπό ποῦ θά ἐμφανιστοῦν; Ὅχι, λοιπόν, μεγαλόπρεπα
μνήματα,
ὄχι φανταχτερά στολίδια — αὐτά κινοῦν τήν προσοχή καί τό
φθόνο. Οἱ νεκροί μας
δέν τά ἔχουν διόλου ἀνάγκη, — ὀλιγαρχεῖς, σεμνοί κι ἀμίλητοι
τώρα,
ἀδιαφοροῦν γιά τό ὕδρομέλι, τ' ἀναθήματα, τίς μάταιες δόξες.
Κάλλιο
μιά σκέτη πέτρα καί μιá γλάστρα γεράνια, μυστικό σημάδι,
ἢ καί καθόλου. Σάν πιό σίγουρο, νάν τούς κρατοῦμε ἐντός μας,
ἄν μπορούμε,
κι ἀκόμη πιό καλά μήτε κι ἐμεῖς νά μή γνωρίζουμε ποῦ κεῖνται.
Ἔτσι πού γίνανε τά πράματα στά χρόνια μας — ποιός ξέρει —
μπορεῖ καί οἱ ἴδιοι ἐμεῖς νάν τούς ξεθάβαμε, νάν τούς πετούσαμε
μιá μέρα.

Λέρος, 20.III.68

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΤΤΑ

Ἦστερ' ἀπ' τήν πανωλεθρία τῶν Ἀθηναίων στούς Αἰγός Ποτα-
μούς, καί λίγο ἀργότερα
μετά τήν τελική μας ἥττα, — πᾶνε πιά οἱ ἐλεύθερες κουβέντες
μας, πάει κι ἡ Περικλεία αἴγλη,
ἢ ἄνθηση τῶν Τεχνῶν, τά Γυμναστήρια καί τά Συμπόσια τῶν
σοφῶν μας. Τώρα
βαριά σιωπή στήν Ἀγορά καί κατήφεια, κι ἡ ἀσυδοσία τῶν
Τριάντα Τυράννων.

ὁ ναός, οἱ λύχνοι, ὁ ὀβολός καί ἡ ἀγορά, ὡς τήν ὥρα
 πού κλείνουν πιά τά μαγαζιά, σβήνουν οἱ ἀσετυλίνες,
 κι ἐμεῖς, στό δρόμο, μόνοι, περπατώντας τοῖχο τοῖχο,
 ἐλέγχοντας κείνη τή λέξη γράμμα γράμμα, ἀντιστρέφοντας
 τίς συλλαβές, χωρίς ποτέ νά καταλήγουμε σ' ὅ,τι ποθοῦμε.
 Ἔτσι, πού λές, ξοδεύουμε τή ζωή μας τώρα στίς Φαρές
 ἀνάμεσα στήν ἔρημη ἀγορά καί τά δυσοίωνα μαντεῖα.

Καρλόβασι, 17.VI.69

ΤΟ ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΟΝ «Ή»

*...ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης,
 ὅσόν τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
 ἄνδρες ἐν πολέμῳ...*

Ἰλιάδα, Ε 859-861

Ὄταν τό δόρυ τοῦ Διομήδη, ὀδηγημένο ἀπ' τῆς θεᾶς τό χέρι,
 μπήχτηκε στά πλευρά τ' ἄγριου θεοῦ, τοῦ κρανοφόρου, ὁ Ἄρης
 τότε
 τέτοια βρυχήθηκε ἰαχή πού κατατρόμαξαν Ἀχαιοί καί Τρῶες,
 γιατί ἔταν (λέει ὁ Ποιητής) σάμπως νά ἀλάλαζαν ἐννέα ἢ
 δέκα
 χιλιάδες πολεμόχαροι πολεμιστές μαζί.

Ἦ, αὐτό τό «ἦ» —

ἐκφραση περιπαιχτικῆς κι εὐγενικῆς ταυτόχρονα ἀκριβολογίας,
 ἀμφίθυμο χαμόγελο μιᾶς ἀμετάδοτης κι ἀμέτοχης σοφίας

πού στρέφει σκωπτικά πρὸς τόν ἑαυτό της καί τούς ἄλλους
 γνωρίζοντας καλά πὼς ἀκατόρθωτη εἶναι
 ἡ ἀκρίβεια, πὼς ἀκρίβεια δέν ὑπάρχει, (γι' αὐτό κι ἀσυχώρετο
 τό ὕφος τό πομπικό τῆς βεβαιότητας, — ὁ θεός νά μᾶς φυλάει).

«Ή», διαζευκτικό, σεμνή συνέπεια στό μυστήριο τῆς ἀοριστίας,
 βαθιά ἀνταπόκριση στήν πολλαπλότητα οὐσιῶν καί φαινομένων,
 μ' ἐσέκανε βολεύουμε κι ἐμεῖς τίς δυσκολίες τοῦ βίου καί τοῦ
 ὀνείρου,
~~τίς τόσες ἀποχρώσεις κι ἐκδοχές τοῦ μαύρου ἕως τό ἀόρατο~~
~~ἄσπρο.~~

Καρλόβασι, 18.VI.69

Οἱ Ἐπαναλήψεις Γ' γράφτηκαν στό Καρλόβασι ἀπό τίς 30 Μαΐου ὡς τίς 27
 Ἰουνίου τοῦ 1969.

καί μέ μακρύ σπαθί στή μέση, νά διασχίζει μεγαλόπρεπα τήν
πολιτεία
κρατώντας μιάν ύδρία ἀπ' τά δημόσια σκεύη, ὡς τούς τάφους
τῶν ἡρώων.

Κι ὅταν,

μετά τό πλῦσιμο τῶν ἐπιτάφιων στύλων καί τίς πλούσιες θυσίες,
ἐσήκωνε

τό κύπελλο μέ τό κρασί καί χύνοντάς το στούς τάφους, ἀπάγγελνε:
«Παρουσιάζω τό κύπελλο τοῦτο στούς γενναιοτάτους ἄντρες,
πού πέσανε

γιά τήν ἐλευθερία τῶν Ἑλλήνων», — ρίγος μέγα διαπερνοῦσε
τούς γύρω δαφνῶνες·

ρίγος πού ἀκόμη ὡς τώρα διαπερνᾷ τά φύλλα ἐτούτων τῶν
εὐκάλυπτων

κι αὐτά τά μπαλωμένα ροῦχα, τά πολύχρωμα, τ' ἀπλωμένα
στό σκοινί τῆς μπουγάδας.

Λέρος, 22.III.68

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΙ ΕΜΕΙΣ

Μεγάλος καί τρανός, σοῦ λένε, τέκνο Θεοῦ, κι ἓνα σωρό δα-
σκάλοι ἀπό πάνω: —

ὁ γερο-Λίνος, γιός τοῦ Ἀπόλλωνα, νάν τοῦ μαθαίνει γράμματα·
ὁ Εὔρυτος

τήν τέχνη τοῦ τοξότη· ὁ Εὔμολπος, γιός τοῦ Φιλάμμωνα,
τραγουδι καί λύρα· καί, τό πιο σπουδαῖο ἀπ' ὅλα, ὁ γιός τοῦ
Ἑρμῆ, ὁ Ἀρπάλυκος,

πού τά παχιά, τά τρομερά του φρύδια πιάναν τό μισό του κούτελο,
τοῦ ἔμαθε γιά καλά τήν τέχνη τῶν Ἀργείων: — τήν τρικλοπο-
διά· — μέ τούτην
κερδίζονται τά πιο πολλά, στήν πυγμαχία, στήν πάλη, καί στά
Γράμματα ἀκόμα.

Ὅμως ἐμεῖς, τέκνα θνητῶν, δίχως δασκάλους, μέ δικιά μας μό-
νο θέληση,

μ' ἐπιμονή κι ἐπιλογή καί βάσανα, γίναμε αὐτό πού γίναμε.
Καθόλου

δέ νιώθουμε πιο κάτω, μήτε χαμηλώνουμε τά μάτια. Μόνες
περγαμηνές μας: τρεῖς λέξεις: Μακρόνησος, Γυάρος καί Λέρος.

Κι ἂν ἀδέξιοι

μιὰ μέρα σᾶς φανοῦν οἱ στίχοι μας, θυμηθεῖτε μονάχα πῶς γρα-
φτήκαν

κάτω ἀπ' τή μύτη τῶν φρουρῶν, καί μέ τή λόγχη πάντα στό
πλευρό μας.

Κι οὔτε χρειάζονται δικαιολογίες, — πάρτε τους γυμνοῦς, ἔτσι
ὅπως εἶναι, —

πιότερα ὁ Θουκυδίδης ὁ στεγνός θά σᾶς πεῖ ἀπ' τόν περίτεχνο
τόν Ξενοφόντα.

Λέρος, 23.III.68

Η ΑΠΟΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ

Δέν ἦταν πῶς δέν τόν γνώρισε στό φῶς τῆς παραστιᾶς· δέν
ἦταν

τά κουρέλια τοῦ ἐπαίτη, ἡ μεταμφίεση, — ὄχι· καθαρά σημάδια:

ή οὐλή στό γόνατό του, ή ρώμη, ή πονηριά στό μάτι. Τρομα-
γμένη,
ἀκουμπώντας τή ράχη της στόν τοῖχο, μιά δικαιολογία ζητοῦσε,
μιά προθεσμία ἀκόμη λίγου χρόνου, νά μήν ἀπαντήσει,
νά μήν προδοθεῖ. Γι' αὐτόν, λοιπόν, εἶχε ξοδέφει εἴκοσι χρόνια,
εἴκοσι χρόνια ἀναμονῆς καί ὀνείρων, γιά τοῦτον τόν ἄθλιο,
τόν αἱματοβρεχτο ἀσπρογένη; Ρίχτηκε ἄφωνη σέ μιά καρέκλα,
κοίταξε ἀργά τούς σκοτωμένους μνηστῆρες στό πάτωμα, σά νά
κοιτοῦσε
νεκρές τίς ἴδιες της ἐπιθυμίες. Καί: «καλῶς ὄρισες», τοῦ εἶπε,
ἀκούγοντας ξένη, μακρινή, τή φωνή της. Στή γωνιά, ὁ ἀργα-
λειός της
γέμιζε τό ταβάνι μέ καγκλωπές σκιές· κι ὅσα πουλιά εἶχε ὑφάνει
μέ κόκκινες λαμπρές κλωστές σέ πράσινα φυλλώματα, αἴφνης,
τούτη τή νύχτα τῆς ἐπιστροφῆς, γυρίσαν στό σταχτί καί μαῦρο
χαμποπετώντας στόν ἐπίπεδο οὐρανό τῆς τελευταίας της καρτερίας.

Λέρος, 21.IX.68

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΩΔΩΝΗΣ, II

Ἔτσι πού γκρεμιστῆκαν οἱ θεοί, δέν ἤξερε κανένας κατά πού νά
στρέφει.
Οἱ ἄρρωστοι μέναν στά κρεβάτια τους μέ τά μάτια κλεισμένα.
Μές στά παπούτσια τους σαπίζαν τά τσουράπια τους, καί δύο
λουλούδια στό ποτήρι.
Οἱ πονηροί προσαρμοστῆκαν γρήγορα. Βάλανε πάλι τά καλά τους,
περνοδιαβαίνουν στό παζάρι, συζητοῦν, ἐμπορεύονται. Ἄνάλαβαν

τήν υπεράσπιση τοῦ ἐπιδρομέα. Ἀλλάξανε τά ὀνόματα τῶν δρόμων
καί τῶν ναῶν — πρόχειρες ἀντικαταστάσεις. Ὁ Δίας κι ἡ Διώνη
δῶσαν τή θέση τους στόν Ἰησοῦ καί στήν Παρθένο. Ὁ Θεοδόσιος
τ' ἀποτελείωσε ὅλα — τί βωμούς καί τί ἱερά, καί τό μεγάλο
ἐκεῖνο δέντρο
τό καταστόλιστο ἀπ' τά τόσα ἀφιερώματα.

Κι ὥστόσο ἀκόμα
ὑπάρχουν κάμποσοι (κι οἱ πιό καλοί) πού δέ συνετιστῆκαν. Πε-
ριμένουν πάλι
ἄλλους καλύτερους θεούς κι ἀνθρώπους· δυσανασχετοῦν, διαμαρ-
τύρονται,
ὀνειρεύονται, ἐλπίζουν. Ἐμεῖς, οἱ λίγοι (πού, ὅσο νά 'ναι, κάτι
σκεπτόμαστε)
παραιτηθήκαμε ἀπό τέτοιες πολυτέλειες, κι ἀπ' τήν ἴδια τή σκέψη·
σκάβουμε τό μικρό χωράφι μας· καμιά φορά κοιτάζουμε τά σύν-
νεφα,
γαληνεμένοι, σχεδόν ἀσφαλεῖς. Μιά μέρα βρήκαμε σ' ἕνα χαν-
τάκι
ριγμένο κεῖνο τό ἀγαλμάτιο, πού χτύπαγε μέ τό ραβδί του τά
μετάλλινα σκεύη
δίνοντας ἤχους μαντικούς. Γιά λίγο μᾶς συγκίνησε. Εἶπαμε
κάπου νά τό φυλάξουμε. Πρός τί; Κειμήλια τώρα θά κρατᾶμε;
Κι ἂν μᾶς τό βρῖσκανε; Τ' ἀφήσαμε κειδά. Ρίξαμε καί δύο
φοῦχτες χῶμα.
Τό σκυλί βιάζονταν. Ὅσμιζονταν τά δέντρα. Πέφταν κιόλας με-
γάλες σταγόνες.

Λέρος, 7.X.68